

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

131. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR A ÚVODNÉ ZASADNUTIE EURÓPSKEHO TÝŽDŇA
REGIÓNOV A MIEST, 8. 10. 2018 – 10. 10. 2018Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Balík návrhov v súvislosti s viacročným finančným
rámcem na roky 2021 – 2027

(2018/C 461/10)

Hlavný spravodajca: Nikola DOBROSLAVIĆ (EES), predseda Dubrovničko-neretvianskej župy**Referenčné dokumenty:** Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej Rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Moderný rozpočet pre Úniu, ktorá chráni, posilňuje a obraňuje – Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027

COM(2018) 321 final

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027

COM(2018) 322 final

Návrh medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení

COM(2018) 323 final

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu v členských štátoch

COM(2018) 324 final

Návrh rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie

COM(2018) 325 final

Návrh nariadenia Rady o metódach a postupe sprístupňovania vlastných zdrojov založených na spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb, na systéme Európskej únie na obchodovanie s emisiami a na nerekyclovanom odpade z plastových obalov a o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť

COM(2018) 326 final

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa stanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie

COM(2018) 327 final

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení nariadenie (EHS, Euratom) č. 1553/89 o konečných jednotných dohodách o vyberaní vlastných zdrojov pochádzajúcich z dane z pridanej hodnoty

COM(2018) 328 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu v členských štátoch

COM(2018) 324 final

Pozmeňovací návrh 1

Článok 2 písm. c)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
c) „subjekt verejnej správy“ sú všetky verejné orgány na všetkých úrovniach verejnej správy vrátane orgánov štátnej a regionálnej správy a miestnej samosprávy , ako aj organizácie členských štátov v zmysle [článku 2 ods. 42] nariadenia (EÚ, Euratom) xx/xx („nariadenie o rozpočtových pravidlách“).	c) „subjekt verejnej správy“ sú všetky orgány ústrednej štátnej správy , ako aj organizácie členských štátov v zmysle [článku 2 ods. 42] nariadenia (EÚ, Euratom) xx/xx („nariadenie o rozpočtových pravidlách“).

Zdôvodnenie

Z rozsahu pôsobnosti nariadenia by sa mali vylúčiť **všetky orgány a organizačné subjekty priamo zvolených miestnych a regionálnych samospráv**.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 3 bod 1 písm. f)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
f) účinnú a včasnú spoluprácu s Európskym úradom pre boj proti podvodom a s Európskou prokuratúrou pri ich vyšetrovaní alebo stíhaniach podľa príslušných právnych aktov a v súlade so zásadou lojálnej spolupráce.	f) účinnú a včasnú spoluprácu s Európskym úradom pre boj proti podvodom a prípadne s Európskou prokuratúrou pri ich vyšetrovaní alebo stíhaniach podľa príslušných právnych aktov a v súlade so zásadou lojálnej spolupráce..

Zdôvodnenie

Ustanovenia týkajúce sa Európskej prokuratúry sa po jej zriadení môžu uplatňovať len na zainteresované členské štáty.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 4 ods. 1 písm. b) bod 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
1) pozastavenie schvaľovania jedného alebo viacerých programov alebo zmena týchto programov;	

Zdôvodnenie

Pozastavenie schvaľovania jedného alebo viacerých programov alebo zmena týchto programov by nemali za následok žiadne priame finančné sankcie pre príslušný členský štát. Naopak, keby sa záväzky a/alebo platby pozastavili, pričom subjekty verejnej správy by mali i naďalej povinnosť vykonávať programy a uskutočňovať platby v prospech konečných príjemcov podľa článku 4 ods. 2 navrhovaného nariadenia, malo by to okamžitý dosah na národné rozpočty. Okrem toho zrušením pozastavenia schvaľovania jedného alebo viacerých programov alebo zmeny týchto programov by sa značne omeškalo vykonávanie týchto programov, pretože by boli pozastavené aj všetky nadväzné postupy.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 5 ods. 6

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
6. Ak sa Komisia domnieva, že došlo k naplneniu podstaty všeobecného nedostatku v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu, predloží Rade návrh na vykonávací akt o náležitých opatreniach.	6. Ak sa Komisia domnieva, že došlo k naplneniu podstaty všeobecného nedostatku v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu, predloží Rade návrh na vykonávací akt o náležitých opatreniach. Komisia k tomuto návrhu pripojí indikatívny finančný plán rozpočtových prostriedkov EÚ, ktorých sa navrhnuté opatrenie týka, na nasledujúce roky, štruktúrovaný podľa kategórií výdavkov, oblastí politiky a rozpočtových riadkov. Tento indikatívny plán bude základom pre posúdenie vplyvu na rozpočty na národnej a nižšej ako národnej úrovni v príslušnom členskom štáte.

Zdôvodnenie

Európska komisia by mala posúdiť, aký vplyv by zníženie finančných prostriedkov EÚ mohlo mať na rozpočty na národnej a nižšej ako národnej úrovni v príslušnom členskom štáte, a to so zreteľom na zásady proporcionality a nediskriminácie.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 6 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Komisia posúdi situáciu v dotknutom členskom štáte. Keď všeobecný nedostatok v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu, na základe ktorého boli prijaté náležité opatrenia, čiastočne alebo úplne prestane existovať, Komisia predloží Rade návrh na rozhodnutie, ktorým sa uvedené opatrenia čiastočne alebo úplne rušia. Uplatňuje sa postup uvedený v článku 5 ods. 2, 4, 5, 6 a 7.	2. Komisia posúdi situáciu v dotknutom členskom štáte. Keď všeobecný nedostatok v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu, na základe ktorého boli prijaté náležité opatrenia, čiastočne alebo úplne prestane existovať, Komisia predloží Rade návrh na rozhodnutie, ktorým sa uvedené opatrenia čiastočne alebo úplne rušia. Uplatňuje sa postup uvedený v článku 5 ods. 2, 4, 5, 6 a 7. v snahe zhromaždiť dostatočné dôkazy potrebné na zrušenie opatrení vypracuje Európsky dvor audítorov o príslušnej otázke na základe rýchleho postupu osobitnú správu v súlade s článkom 287 ods. 4 druhý pododsek ZFEÚ.

Zdôvodnenie

Zrušenie opatrení musí byť podložené solídnymi, nestrannými a včas poskytnutými dôkazmi, aby sa programy mohli vykonávať bez zbytočných oneskorení.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 6 ods. 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
3. Ak dôjde k zrušeniu opatrení týkajúcich sa pozastavenia schvaľovania jedného alebo viacerých programov alebo zmien v týchto programoch uvedených v článku 4 ods. 2 písm. b) bode i) alebo týkajúcich sa pozastavenia záväzkov uvedených v článku 4 ods. 2 písm. b) bode ii), sumy zodpovedajúce pozastaveným záväzkom sa zahrnú do rozpočtu podľa článku 7 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) XX/XX (nariadenie o VFR). Pozastavené záväzky z roku n nemožno opäť zahrnúť do rozpočtu po roku n+2.	3. Ak dôjde k zrušeniu opatrení týkajúcich sa pozastavenia schvaľovania jedného alebo viacerých programov alebo zmien v týchto programoch uvedených v článku 4 ods. 2 písm. b) bode i) alebo týkajúcich sa pozastavenia záväzkov uvedených v článku 4 ods. 2 písm. b) bode ii), sumy zodpovedajúce pozastaveným záväzkom sa zahrnú do rozpočtu podľa článku 7 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) XX/XX (nariadenie o VFR). Pozastavené záväzky z roku n nemožno opäť zahrnúť do rozpočtu po roku n+3.

Zdôvodnenie

Takýmto riešením sa uľahčí využívanie prostriedkov uvoľnených z postupu pozastavenia a nedôjde k strate týchto prostriedkov.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNŮV

Všeobecné pripomienky

1. víta návrh VFR na obdobie po roku 2020, ktorý predložila Komisia, a vzhľadom na odchod Spojeného kráľovstva z EÚ a na iné vnútorné i vonkajšie výzvy ho považuje za dobrý základ pre rokovania. Vykonanú prácu hodnotí pozitívne, domnieva sa však, že návrh treba pred schválením ďalej rozpracovať a zlepšiť, aby mohol uspokojiť očakávania občanov Európskej únie a potreby miestnych a regionálnych samospráv;

2. konštatuje, že stratégia Európa 2020 nemá jednoznačného nástupcu, čo má za následok nedostatočne jasné špecifikovanie strategických cieľov v jednotlivých programoch, ako aj nedostatočné prepojenie celého VFR s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja. Vyzýva preto Komisiu, aby na základe diskusie o návrhu VFR vymedzila strategické ciele jednotlivých politík EÚ a ich očakávané účinky. To si vyžaduje štruktúrovaný prístup na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktorý ukáže jasné prepojenie medzi miestnymi a regionálnymi silnými stránkami a snahami na jednej strane a spoločnými európskymi cieľmi na strane druhej;

3. s poľutovaním zdôrazňuje, že návrh Komisie nie je dosť ambiciózny vzhľadom na nesúlad medzi záväzkami, ktoré vyplývajú z cieľov stanovených v zmluve a zo súčasných a budúcich výziev, a samotným objemom budúceho VFR. Opätovne pripomína názor výboru, ktorý sa zhoduje s postojom Európskeho parlamentu, že budúci VFR by mal byť stanovený na úrovni aspoň 1,3 % HND. s obavami pripomína, že v predchádzajúcich prípadoch bol konečný objem VFR menší ako ten, ktorý navrhla Komisia, a že keby sa takáto situácia zopakovala, znamenalo by to ďalšie oslabenie konečných účinkov jednotlivých verejných politík Únie;

4. považuje za neprijateľné, aby sa dodatočné priority Únie financovali na úkor jej súčasných politík s preukázanou európskou pridanou hodnotou, ako je politika súdržnosti, spoločná poľnohospodárska politika, a najmä politika rozvoja vidieka. Navrhované zníženia prostriedkov sú nesprávnou cestou, ako vyriešiť financovanie dodatočných priorít a výziev;

5. víta návrh Komisie lepšie zosúladiť pravidlá a výrazne zmenšiť administratívnu záťaž pre príjemcov prostriedkov a riadiace orgány, aby sa zjednodušila účasť na programoch EÚ a urýchlilo ich využívanie;
6. poukazuje na nedostatok transparentnosti zo strany Komisie, pokiaľ ide o porovnanie súm obsiahnutých v súčasnom a budúcom VFR. v tejto súvislosti oceňuje úsilie, ktoré vyvinula výskumná služba EP na vypracovanie porovnávacej finančnej analýzy týchto dvoch VFR;
7. berie na vedomie prístup zameraný na výsledky, ktorý sa odráža v novo navrhnujej štruktúre VFR, so zámerom reagovať na potreby v teréne a zabezpečiť väčšiu európsku pridanú hodnotu. Nesúhlasí s vypustením jednotného rozpočtového okruhu pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, ktoré znamená ďalšie oslabenie pozície politiky súdržnosti v rámci VFR a otvára možnosť oddeliť fond ESF+ od politiky súdržnosti, čím by sa ešte viac zmenšila súčinnosť a prepojenosť rôznych zdrojov financovania s osobitným významom pre regionálne a miestne orgány;
8. s obavami zdôrazňuje, že návrh Komisie smeruje k ďalšiemu posilneniu postavenia programov s priamym alebo nepriamym riadením a oslabuje programy realizované prostredníctvom zdieľaného riadenia zo strany Komisie a členských štátov, v dôsledku čoho bude vykonávanie politík Únie na miestnej a regionálnej úrovni menej viditeľné. Zdôrazňuje, že je nevyhnutné plne zohľadňovať a uplatňovať zásady partnerstva a viacúrovňového riadenia, aby sa zabezpečilo zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do všetkých relevantných etáp od navrhovania až po realizáciu politík EÚ;
9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že prijatie 8. environmentálneho akčného programu EÚ nie je zosúladené s VFR na obdobie po roku 2020. Rozhodovanie o budúcich environmentálnych akčných programoch a trvanie týchto programov by sa malo zosúladiť s časovým rámcom VFR, aby vyčlenené finančné prostriedky dobre odrážali priority a ciele udržateľnosti;
10. vyjadruje znepokojenie nad neistotou v súvislosti s plánovaním VFR, ak by sa nedosiahla včasná, jasná a realizovateľná dohoda o odchode Spojeného kráľovstva z Únie;
11. podporuje návrh Komisie vytvoriť užšie prepojenie medzi regionálnymi fondmi a európskym semestrom, pokiaľ sa súčasťou európskeho semestra stane regionálna perspektíva, pretože ide o jediný spôsob ako medzi nimi vytvoriť jasné a zmysluplné väzby;

Reforma systému vlastných zdrojov

12. oceňuje návrh Komisie na zavedenie troch nových vlastných zdrojov, s poľutovaním však konštatuje, že Komisia doň začlenila len dva doplňujúce zdroje z návrhu skupiny na vysokej úrovni pre vlastné zdroje, a domnieva sa, že návrh Komisie mal byť z tohto hľadiska ambicióznejší. Navrhuje preto bezodkladne pokračovať v práci na hľadaní nových zdrojov financovania rozpočtu;
13. oceňuje snahu Komisie zjednodušiť príjmovú stranu rozpočtu, a najmä návrh na postupné zrušenie všetkých zliav uplatňovaných na členské štáty, ako aj zjednodušenie výpočtu príjmov založených na DPH;
14. s poľutovaním poukazuje na to, že Komisia vo svojom návrhu na vytvorenie nových vlastných zdrojov v dostatočnej miere nepreskúmala rešpektovanie zásady subsidiarity a že nebol vypracovaný ani odhad potenciálneho vplyvu návrhu na finančnú spôsobilosť regionálnych a miestnych samospráv;
15. zdôrazňuje, že návrh spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov právnických osôb má veľký potenciál zvýšiť podiel vlastných zdrojov, pod podmienkou, že bude povinný pre veľký počet podnikov, čo v tejto chvíli nie je ešte stanovené, a takisto nie je známe, kedy sa tento zdroj príjmov začne uplatňovať. Vyjadruje obavy v súvislosti s vlastnými zdrojmi založenými na nerecyklovanom odpade z plastových obalov, keďže jedným z hlavných cieľov EÚ je úplne odstrániť všetok takýto odpad, čo by malo za následok stratu príjmov z tohto zdroja, respektíve zvýšenie nestability rozpočtových príjmov;

16. podporuje navrhované zníženie kompenzácie pre členské štáty za náklady na výber tradičných vlastných zdrojov, ale vyzýva Komisiu, aby išla v tomto smere ešte ďalej a namiesto navrhovaných 10 % stanovila túto kompenzáciu v súlade so skutočnými nákladmi;

Právny štát, pružnosť a stabilita

17. zastáva názor, že rešpektovanie zásad právneho štátu je nevyhnutnou podmienkou správneho finančného riadenia a účinného využívania rozpočtu Únie. v tomto ohľade oceňuje úsilie Komisie účinnejšie uplatňovať mechanizmy, ktoré majú zabezpečiť rešpektovanie zásad právneho štátu, právnú istotu vo všetkých členských štátoch a účinnejší boj proti podvodom a korupcii;

18. súhlasí s názorom Európskeho dvora audítorov, že navrhovaný mechanizmus na zabezpečenie rešpektovania zásad právneho štátu ide ďalej ako postup podľa článku 7 ZEÚ a že ho možno rýchlejšie uplatniť v praxi;

19. oceňuje úsilie Komisie zabezpečiť bezproblémové financovanie pre konečných príjemcov v Únii tým, že sa členským štátom uloží povinnosť rešpektovať svoje finančné záväzky voči konečným príjemcom aj v prípadoch, keď dôjde k aktivácii zabezpečovacích mechanizmov na ochranu finančných záujmov. Očakáva od Komisie, že ďalej rozvinie spôsoby, ako ochrániť záujmy konečných príjemcov;

20. odporúča Komisii, aby zvážila vytvorenie ďalších mechanizmov na zabezpečenie finančných záujmov Únie, ktoré by mali rovnomerný vplyv na všetky členské štáty, ako sú napríklad jednorazové pokuty;

21. so zreteľom na názor Európskeho dvora audítorov sa domnieva, že súčasné legislatívne riešenie ponecháva Komisii priveľa diskrečného priestoru na začatie postupu, a vyzýva Komisiu, aby vypracovala jednoznačné kritériá, na základe ktorých bude možné vymedziť, čo sa považuje za všeobecné nedostatky v oblasti dodržiavania zásad právneho štátu ohrozujúce riadne finančné hospodárenie;

22. odporúča, aby sa posilnila úloha Európskeho dvora audítorov pri uplatňovaní navrhovaného mechanizmu v súlade s článkom 287 ZEÚ;

23. oceňuje návrhy Komisie na zvýšenie flexibility VFR, čo určite pomôže včas reagovať na nové a nepredvídané výzvy. Podčiarkuje však, že rastúca flexibilita pri využívaní zdrojov nesmie oslabiť dlhodobú predvídateľnosť a strategickú orientáciu programov, najmä tých, ktoré sa realizujú pomocou zdieľaného riadenia. Vyzýva preto, aby sa preskúmalo, či väčšia pružnosť, pokiaľ ide o zvýšené právomoci Komisie v súvislosti s prerozdeľovaním prostriedkov, nie je v rozpore so zásadou subsidiarity a viacúrovňovým riadením. Takisto žiada, aby do rozhodovania o prerozdeľovaní finančných prostriedkov spravovaných v rámci zdieľaného riadenia boli vždy zapojené miestne a regionálne samosprávy;

Jednotlivé okruhy rozpočtu

24. oceňuje návrhy na zvýšenie prostriedkov na oblasti politiky, ktoré sa týkajú nových dôležitých výziev, ako je migrácia a riadenie hraníc, a tiež vytvorenie osobitného okruhu pre bezpečnosť a obranu;

25. podporuje zvýšenie prostriedkov pridelených na výskum a inováciu, pokračovanie EFSI a jeho rozšírenie o nový fond Invest EU, zvýšenie prostriedkov na program Erasmus+ a ďalšie posilnenie investícií do boja proti zmene klímy prostredníctvom všetkých politík EÚ. Opätovne však zdôrazňuje, že navrhované zvýšenia sa nesmú financovať z prostriedkov politiky súdržnosti a politiky rozvoja vidieka;

26. rozhodne nesúhlasí s návrhom znížiť rozpočet politiky súdržnosti o 10 %, predovšetkým pokiaľ ide o Kohézny fond, ktorého prostriedky sa majú znížiť až o 45 %. Takisto považuje za nepripustné znížiť rozpočtové prostriedky na spoločnú poľnohospodársku politiku, a najmä znížiť o 28 % prostriedky EPFRV a o 13 % prostriedky ENRF. Takéto výrazné zníženie v oblastiach, ktoré neustále preukazujú svoju európsku pridanú hodnotu a ktoré sú európskymi politikami s najväčším zviditeľnením v očiach európskych občanov, by mohlo mať dlhodobu veľmi negatívne následky pre rast a rozvoj európskych regiónov;

27. v nadväznosti na vyhlásenie o rozvoji vidieka prijaté v septembri 2016 v Corku naopak žiada, aby sa celková finančná podpora EÚ pre rozvoj vidieka zvýšila na úroveň presahujúcu 5 % rozpočtu EÚ v prospech vidieckych a prechodných oblastí, ktoré predstavujú vyše 90 % územia Únie a žije v nich 58 % jej obyvateľstva a nachádza sa 56 % pracovných miest;

28. zdôrazňuje, že navrhované zníženie prostriedkov politiky súdržnosti by mohlo ohroziť dosiahnutie jedného z najdôležitejších cieľov zmluvy, ktorým je zabezpečiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. v dôsledku takéhoto prístupu by sa prehĺbili rozdiely medzi európskymi regiónmi, pričom by boli obzvlášť zasiahnuté menej rozvinuté regióny a regióny, ktoré zápasia s vážnymi štrukturálnymi a demografickými problémami. Tento prístup navyše nedeceňuje doterajší prínos politiky súdržnosti v oblastiach, ako sú inovácie, digitalizácia a zmena klímy. Upozorňuje, že zníženie prostriedkov na programy územnej spolupráce ohrozuje snahu o lepšiu územnú súdržnosť a jej dôležité mechanizmy, ako sú EZÚS a makroregionálne stratégie;

29. vyjadruje poľutovanie nad tým, že hoci tretina občanov EÚ žije v pohraničných regiónoch a tieto regióny zápasia s početnými územnými problémami, rozpočtové prostriedky vyčlenené na cezhraničnú spoluprácu sa majú reálne znížiť, a to napriek jej európskej pridanej hodnote;

30. zdôrazňuje, že tento návrh VFR by mohol mať obzvlášť negatívne dôsledky pre európskych poľnohospodárov a občanov vo vidieckych oblastiach. Keby sa navrhované zníženie prostriedkov na druhý pilier schválilo, nemohla by politika rozvoja vidieka viac plniť svoje úlohy, predovšetkým pokiaľ ide o vyrovnávanie rozdielov z hľadiska životných podmienok na vidieku a v mestách. Okrem toho žiada, aby Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka zostal súčasťou systému riadenia v rámci nariadenia o spoločných ustanoveniach, aby sa i naďalej zaručila koherentnosť rôznych zdrojov financovania a posilnil územný rozmer SPP;

31. nesúhlasí najmä s navrhovaným znížením rozpočtových prostriedkov programu POSEI zameraného na najvzdialenejšie regióny, pretože sa tým spochybňuje cieľ tohto programu reagovať na konkrétne výzvy jednotlivých regiónov v oblasti poľnohospodárstva prostredníctvom jeho úlohy ako finančného nástroja na priamu pomoc pre poľnohospodárov;

32. ľutuje, že nedošlo k skutočnému zvýšeniu prostriedkov pre ESF+ napriek dodatočným úlohám, ktoré má tento fond plniť, akou je napríklad integrácia občanov z tretích krajín. Pripomína, že Európsky sociálny fond (pozri stanovisko VR o ESF+ ⁽¹⁾) musí zostať ukotvený v politike súdržnosti, ktorá je hlavným nástrojom EÚ na investovanie do ľudí a ľudského kapitálu, na podporu rovnosti medzi ženami a mužmi a na zlepšovanie života miliónov európskych občanov;

33. vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek prekrývaniu a kompromisom s ESF+ nebol Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii (EGF) začlenený do ESF+. Zastáva názor, že pridaná hodnota opatrení financovaných z EGF závisí od toho, či tieto opatrenia budú dopĺňať procesy premeny a reštrukturalizácie zavádzané pomocou dlhodobých programov regionálneho rozvoja, najmä anticipačné opatrenia, ako sú tie, ktoré ponúka ESF+;

34. nepodporuje zavedenie pravidla n+2 namiesto n+3 ako časového rámca na využitie pridelených ročných súm, keďže existuje veľké riziko, že právne predpisy budú prijaté neskoro, čo by v prípade zmeny pravidla na n+2 mohlo ohroziť čerpanie pridelených prostriedkov;

35. rozhodne nesúhlasí s navrhovanými riešeniami, ktorými sa ešte viac zhorší situácia orgánov miestnej a regionálnej samosprávy v porovnaní s doterajšou situáciou, pokiaľ ide o lehotu na vyčerpanie prostriedkov pridelených na rok z programov EÚ, ako aj o úroveň predbežného financovania, a najmä spolufinancovania projektov, keďže mnohé miestne a regionálne samosprávy nemajú finančné kapacity na zabezpečenie potrebných vlastných zdrojov;

36. vyzýva Komisiu, aby sa pri výpočte prostriedkov vyčlenených pre členské štáty v rámci politiky súdržnosti vychádzalo z najnovšieho rozdelenia na regióny NUTS 2, pre ktoré môže Eurostat zabezpečiť potrebné údaje, čím by sa zaistil čo najlepší súlad medzi sociálno-hospodárskymi príležitosťami v regiónoch NUTS 2 a výpočtom národných alokácií;

⁽¹⁾ Stanovisko VR 3597/2018, ktoré ešte nebolo prijaté.

37. vyzýva zároveň Európsku komisiu, aby pri úprave kritérií spolufinancovania a pridelenia finančných prostriedkov v rámci politiky súdržnosti zvažila iné ukazovatele, než je HDP na obyvateľa, ktorý nie je presným meradlom na posúdenie schopnosti spoločnosti riešiť otázky, ako sú napríklad demografické zmeny, a žiada, aby sa na meranie pokroku stanovili referenčné hodnoty nad rámec HDP na medzinárodnej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni. v súvislosti s demografickou výzvou navrhuje, aby sa zvažili tieto možnosti: vývoj populácie (výrazný a trvalý úbytok), územná rozptýlenosť, starnutie, narastajúci podiel obyvateľstva mimoriadne vysokého veku, emigrácia mladých a dospelých osôb a s tým súvisiaci pokles pôrodnosti;

38. nesúhlasí so znížením prostriedkov na dopravnú infraštruktúru v rámci Nástroja na prepájanie Európy, najmä v kontexte neodôvodneného zníženia rozpočtu Kohézneho fondu, a domnieva sa, že vzhľadom na ciele a potreby z hľadiska zaistenia ekologického, bezpečného a dobre prepojeného dopravného systému navrhované zníženie nie je opodstatnené;

39. zastáva názor, že navrhovaný rozpočet pre nový Európsky nástroj stabilizácie investícií vo forme rozpočtového riadku v rámci rozpočtu EÚ, ktorý umožní poskytnúť až 30 miliárd EUR v pôžičkách v snahe zabezpečiť primeranú reakciu v prípade nových hospodárskych a finančných otrasov na trhu, ktoré by mohli zasiahnuť členské štáty eurozóny a tie, ktoré sú zapojené do európskeho mechanizmu výmenných kurzov (ERM II), je príliš nízky. s cieľom ochrániť investičný potenciál Únie preto odporúča jeho rozpočet výrazne zvýšiť a vykazovať ho mimo rozpočtu EÚ;

40. vyjadruje obavy v súvislosti s návrhom programu na podporu štrukturálnych reforiem. Keďže návrh vychádza z článku 175 zmluvy, ktorý sa týka súdržnosti, mal by sa tento program zameriavať na reformy na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a mal by zabezpečiť európsku pridanú hodnotu. Okrem toho by mal spadať do rámca novej dlhodobej rozvojovej stratégie EÚ, ktorá nadviaže na stratégiu Európa 2020 a bude sa odvíjať od cieľov trvalo udržateľného rozvoja. Navyše by sa v tejto súvislosti mali uplatňovať rovnaké požiadavky ako v prípade štrukturálnych a investičných fondov, pokiaľ ide o partnerstvo a zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do procesu plánovania reforiem a do ich realizácie v praxi. Nesúhlasí s možnosťou uvedenou v rámcovom nariadení o štrukturálnych a investičných fondoch, že by sa až 5 % prostriedkov dalo presunúť do fondov a finančných nástrojov Únie, ktoré nijako nesúvisia s cieľmi súdržnosti a ktoré sú navyše väčšinou riadené priamo, bez zapojenia územných samospráv;

41. zdôrazňuje, že škrtý v politike súdržnosti, politike rozvoja vidieka a SPP veľmi negatívne ovplyvnia dosahovanie cieľov v oblasti územnej súdržnosti a ochrany životného prostredia. Napriek zvýšeniu prostriedkov na program LIFE takmer o 60 % bude celkový rozpočet na politiku v oblasti klímy a prispôbenie energetiky nižší než v súčasnom finančnom rámci. Namiesto toho, aby sa využil veľký potenciál poľnohospodárskej politiky, a najmä politiky súdržnosti, podporovať investície, ktoré majú pozitívny dosah na životné prostredie a boj proti klimatickým zmenám, súčasný návrh VFR ohrozuje dosiahnutie environmentálnych cieľov Únie znížením prostriedkov na politiku súdržnosti a poľnohospodársku politiku;

42. berie na vedomie návrh na zvýšenie finančných prostriedkov programu LIFE (pozri stanovisko VR o programe LIFE ⁽²⁾), ktorý má kľúčový význam pre miestne a regionálne orgány, pretože im pomáha bojovať proti strate biodiverzity, rozvíjať riešenia v oblasti ekologickej infraštruktúry a podporovať udržateľnosť. Lútuje však, že navrhované zvýšenie je čiastočne oslabené zahrnutím opatrení, ktoré boli predtým financované z programu Horizont 2020 na podporu prechodu na čistú energiu. Žiada preto zvýšiť celkový rozpočet programu LIFE o príslušnú sumu. Takisto žiada, aby sa pri opatreniach na budovanie kapacít, ktoré podporujú prechod na čistú energiu, zachovala rovnaká miera spolufinancovania ako v rámci programu Horizont 2020;

43. konštatuje, že zámer dosiahnuť, aby 25 % rozpočtových výdavkov EÚ išlo na podporu cieľov v oblasti zmeny klímy, sa nezdá byť postačujúci na dosiahnutie cieľov Parížskej dohody. v návrhu VFR na nasledujúce obdobie by sa mala docieľiť možnosť zvýšiť nad 30 % výdavky, ktoré by prispeli k dekarbonizácii energetiky, priemyslu a dopravného systému a k prechodu na obehové hospodárstvo;

44. oceňuje zvýšenie prostriedkov na podokruh Európsky horizont v porovnaní so súčasnou úrovňou. Taktiež vyzýva, aby sa stanovili určité pravidlá, pokiaľ ide o možnosti presunu prostriedkov z iných nástrojov VFR do programu Európsky horizont, pričom treba rešpektovať najmä právo príslušného riadiaceho orgánu na iniciatívu, spoločnú tvorbu takto spolufinancovaných opatrení a vrátenie prostriedkov na územie príslušného riadiaceho orgánu;

⁽²⁾ Stanovisko VR 3653/2018.

45. oceňuje vytvorenie osobitného okruhu pre migráciu a riadenie hraníc, ako aj výrazné zvýšenie prostriedkov na realizáciu opatrení v týchto oblastiach. s poľutovaním konštatuje, že na otázku bezpečnosti hraníc sa kladie omnoho väčší dôraz než na iné otázky spojené s migráciou, ako je napríklad zabezpečenie ochrany a azylu migrantom alebo podpora legálnej migrácie a integračného úsilia. Žiada teda, aby sa finančné prostriedky vyčlenené na Fond pre azyl a migráciu (pozri stanovisko VR o Fonde pre azyl a migráciu ⁽³⁾) zvýšili o rovnaký percentuálny podiel (240 %) ako prostriedky určené na ochranu vonkajších hraníc, a tak sa zaručilo, že budú postačujúce na to, aby umožnili primerane reagovať na výzvy spojené s integráciou;

46. vzhľadom na nedostatočne ambiciózny celkový objem VFR, ktorý ešte viac obmedzuje činnosť Únie v tejto oblasti mimoriadneho významu pre jej politickú, bezpečnostnú a sociálnu stabilitu, zdôrazňuje, že je to obzvlášť dôležité pre miestne a regionálne orgány, ktoré sú zodpovedné za veľkú časť týchto opatrení. Aj v tejto súvislosti podčiarkuje, že finančné prostriedky ESF+, ktoré by mali pokryť integračné opatrenia pre migrantov v dlhodobom horizonte, sa preto musia primerane zvýšiť, aby umožnili financovať túto novú úlohu;

47. upozorňuje tiež na to, že pre miestne a regionálne orgány je v tomto smere veľmi dôležitý nový program Práva a hodnoty, ktorého prostriedky sú určené na ochranu práv a základných hodnôt EÚ a na podporu aktívneho európskeho občianstva. Navrhuje preto zvýšiť celkové základné krytie tohto programu, aby umožnil reagovať na obrovské výzvy, ktorým v tejto súvislosti treba čeliť;

48. podporuje zjednodušenie nástrojov na vonkajšiu činnosť, ako aj celkového rozpočtu, ktoré by malo viesť k účinnejšej a efektívnejšej vonkajšej a rozvojovej politike EÚ. Zároveň vyzdvihuje dôležitú úlohu regionálnych a miestnych orgánov pri zlepšovaní spolupráce so susednými a tretími krajinami v širokej škále oblastí a pri dosahovaní cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj ako celku. Žiada, aby sa táto úloha vo VFR explicitnejšie zohľadnila, najlepšie priamym vyčlenením prostriedkov;

49. zastáva názor, že na vykonávanie politík EÚ, obnovenie dôvery v európsku pridanú hodnotu a posilnenie dialógu s občanmi na všetkých úrovniach je nevyhnutná silná, efektívna a kvalitná európska verejná správa. Zdôrazňuje, že z tohto hľadiska zohrávajú dôležitú úlohu inštitúcie, ktoré sú zložené z demokraticky zvolených členov;

50. vyzýva všetky inštitúcie EÚ, aby v súvislosti s nasledujúcim viacročným finančným rámcom rýchlo dospeli k dohode v snahe zabezpečiť včasné schválenie programov EÚ, skôr než sa začne nové finančné obdobie.

V Bruseli 9. októbra 2018

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽³⁾ Stanovisko VR 4007/2018.